

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "
Nrul de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Pentru armată.

(*) Nemeza i-a ajuns pe kossuthiști. Ei, cari întotdeauna au vorbit cu gură nespălată despre armata comună și în decursul atâtor ani au inscenat scandale fără număr împotriva pajurei și steagului împărătesc, o să voteze tot ce înainte au combătut. Sporirea contingentului de recruți, urcarea soldei ofițerilor »schwarz gelb«-i, bani pentru augmentarea flotei, bani pentru întărirea artileriei, tot o să voteze.

Și încă în ce chip! *Fără a li-se da vre-o compensație națională în armată.* Nici chiar ciucuri... S'a spus asta în conferența ce s'a ținut la primăria din Viena, unde Lueger a liniștit pe aderenții săi, făcându-le cunoscută declarația primului ministru Beck. Iar presa maghiară, nici măcar cea neoficioasă n'a îndrăznit să desmintă, nici în dietă n'a mai întrebat nimeni dacă e adevărat că austriacii nu se învoiesc la nici o concesie ungurească în armată?!..

Mai mult chiar: kossuthiștii nici n'au așteptat ca ministrul de războiu să vină dânsul să ceară sporirea soldei ofițerilor, ci pentru a se arăta mai mameluci decât erau de pildă liberalii, *Okolicsányi* a venit dânsul în delegațiune și a rugat pe ministrul *Schönaich* să binevoiască a face propunere privitor la sporirea soldei ofițerilor contra cărora a tunat și fulgerat o viață întreagă.

Nu-i vorbă, *Barabás*, prezidentul delegațiunii ungare, care în aceea zi era în Bu-

dapesta (desigur nu din întâmplare), a zis că nu aprobă pe referentul *Okolicsányi*... Asta a fost însă numai pentru a potoli pe ceice s'ar fi ridicat împotriva propunerii... În realitate kossuthiștii sunt perfect înțeleși să voteze tot ce li-se va cere. Nu pun de cât o singură condițiune: *să fie lăsați la putere!* D'asupra tuturor intereselor »națiunii« precumpenește unul singur: Kossuth să fie ministru, Apponyi tot așa, iar colțaii, cari atâta vreme au mâncat pâinea amară a opoziției, să ajungă și ei la un os de ros. Liberalii s'au înțolțit toți, iar țara e a tuturor!

Pentru jertfa ce fac în sus, zic ei, se vor recompensa în jos. Vor cultiva în poporul maghiar șovinismul cel mai clasic. Thoročkay a și început școala, în sânul delegațiunii, iar în ședința de ieri a dietei Ugron și Somogyi (Aladár) când un oarecare Barta Odön dovedea (?) că ministrul de externe Aerenthal nu pricepe politica economică, au strigat la adresa lui Aerenthal: *măgar!*

Curaj, nu glumă.

Ceeace de altfel nu-l va împedeca pe Ugron să mai umble pela Viena să lifereze — ovăs!

Pentru a se recompensa, în jos, oligarhii șoviniști vor mai spori măsurile de opresiune împotriva naționalităților, așa, că obiecționându-li-se la Kecskemét ori Dobrișin că au ridicat cvota, că prea au dat soldați mulți — »neamțului«, iar ciucuri treiculori ca în palmă, — ei să poată răspunde: Dar am salvat patria! În codul

penal am prevăzut pedepse colosale pentru — »agitatori«, și urma urmelor avem pe honvezii noștri, cari ați văzut ce brav s'au purtat la — Pânade!

E bine, că au fost umiliți în felul acesta kossuthiștii. Cât privește măsurile luate împotriva noastră, sunt zadarnice. Ele ne pot face, adevărat, multe mizerii, să pună însă stavilă curentului național, spiritului democrat care pătrunde tot mai adânc în toate părțile, — asta nu va fi cu puțință.

Garanția cea mai mare este, în privința asta *Austria și M. Sa.*

De acolo s'a impus *sufragiul universal*, numai de Austria și Casa domnitoare se jenează oligarhii să vină pe față cu planurile lor meschine de a face din sufragiul universal o — caricatură, *numai Austria îi împedecă să folosească armata drept mijloc de maghiarizare și terorizare.*

Chiar acum, cu prilejul discuțiunii asupra sporului soldei ofițerilor, delegatul austriac *Klofac* (ceh) iată ce a pretins:

»Regularea soldei trebuie făcută pendentă de garanțiile cari să escludă ca armata unitară comună să fie folosită vr'odată și undeva pentru oprimarea vreunei naționalități!«

A cerut, în același timp, introducerea serviciului militar de doi ani, ceeace partidul național aveă formulat deja la 1905, când a intrat în activitate.

Delegații unguri n'au cerut nimic. Ei votează tot, numai ca sub scutul armatei să

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

DIN ROMA.

— Ianuarie. —

Note de P. Robescu.

Fug la vale tramwalele sunându și vesele clopotele, aleargă grăbite, departe, mai departe, ajung în josul strădei Cavour de unde se văd minuscule ca niște jucării delicate și fine, ocolesc, și după ce au mai aruncat în aier încă o dată reflexurile lor roșii-vii ca niște rubine, dispar după colț. Strada-Cavour este largă, curată, plină de soarele cald ce o scaldă cu lumina sa blondă, și în baia razelor ferestrele tuturor palatelor ce o mărginesc sunt deschise lăsând să pătrundă căldura în cele șase etaje ale lor.

Pe trotuare lumea trece cu pas lenes, în dreptul ferestrelor câteva magazine și-au întins pânzele apărătoare de soare. Pe pragul ușilor prăvăliilor pisicile stau în soare, unele cu ochii închiși, pe jumătate adormite; altele cu gesturi grațioase și fac toaleta frecându-și cu labele lor catifelate urechile și capul de mătase; altele cu ochii mari deschși privesc cu atențiune strada, urmărind cu privirea vie a ochilor galbeni rotunzi, pe cari pupila face o dungă neagră, trecerea grabită a tramwalelor ca și cum ar căuta pe cineva în vagoanele mari ce fug la vale, sau privind curioase picioarele calului de birje ce trece în trap motatic.

Piazza dell'Esquilino este albă de soare, obeliscul își ridică semeț piramida lui subțire de gra-

nit roșu pe soclul căreia în litere mari înegrite de vreme se laudă puterea cristianismului. O scară largă, enormă se isprăvește în zidăria colosală a bisericii Santa Maria-Maggiore, iar pe treptele de marmură albă, o mulțime de copii, bărbați, femei, țărani stau în poziții lenese încălzindu-se la soare. Pălăriile trase pe ochi le acoper pe jumătate privirea; fețele brune, bărbile negre crețe, costumul pitoresc al țărănilor, peierinile largi în cari sunt înveliți dau acestor persoane dezocupate aierul unor briganzi frumoși, căzuți în mijlocul orașului din creierul munților din cari au luat sălbătăcia poetică a privirii lor focoase.

Și în față, după terasa bisericii, se vede dreaptă Via Agostino-Depretis urcând în pantă între șirurile negre de palate, tăind Via Nazionale ca să se piardă sus pe Quirinal; și dincolo, de cealaltă parte a orașului, departe, departe, între două palate albe apare o parte din Monte Mario de o culoare albastrie delicată, diafană ca un vis, o miniatură de peisaj fumuriu pe care obeliscul din Piazza Trinită dei Monti pune o dungă roșiatică pierdută în zare.

Esquilinul, unul din cei șapte faimoși munți ai Romei vechi, ce aspect modern are! Tramwae electrice, strade largi, palate înalte au înlocuit vechile edificii romane; în lumina soarelui care cași atunci se revarsă peste Cetatea Eternă, aspectul orașului este așa de departe de timpurile în cari și a făcut reputația Roma! În fața prezentului, mut și sperb în înălțimea elegantă a blocului lui de granit roșu, singur obeliscul stă mândru, purtând cu greutate în vârful său crucea de bronz. În hieroglifele bizare săpate pe fețele lui

cine știe ce poveste de grandoare poartă bătrânul obelisc, cine știe de mărirea căruia Ramses egiptean vorbește, cine știe puterea căruia Faraon glorifică! A stat acolo în Egiptul albastru, a văzut curgând apele verzi ale Nilului, a ascultat povestea lungă și teribilă a unei dinastii care a pierit, a auzit suspinele de moarte ale unui popor; și după ce mij de ani au trecut peste el lustruindu-i granitul mai tare ca oțelul, a fost smuls din pământul țării în care a văzut dispărând poporul care l-a ridicat, purtat de galere cari aveau la proră falnica aquilă romană și adus în Cetatea Eternă ca să împodobească mausoleul aceluia care a știut să profite de geniul marelui Cezar: abllul Octavian August.

Dar Roma veche se fărâșă încet-încet, timpurile se schimbă, casele dispar împreună cu obeliscurile și din mausoleul lui August, ca din atâtea sute de monumente nu se mai cunoaște aproape nimic, iar cele două obeliscuri dela intrare unul stă în piazza del Quirinale, iar celalalt aci. Stă tot așa de rece și de tăcut ca acum trei sau patru mii de ani, dar roșul piramidei lui, azi spune despre trei epoci: Egiptul, Roma cezarilor și Roma papilor, trei epoci mărețe, cari înfloară mintea cu gigantesca umbră a amintirilor.

Și ca o cimentare a celei d'a treia epocă obeliscul stă în fața bisericii Santa Maria Maggiore, cea mai mare dintre cele 80 de biserici, cari în Roma poartă numele Madonei. O legendă spune, că în anul 352 papa Liberu și patricianul Johannes au avut amândoi în aceeași noapte, același vis: Sfânta Fecloară le-a apărut în somn și le-a ordonat să zidească o biserică acolo unde a doua zi dimineața, 5 August, vor găsi zăpadă.

poată sta la putere și să aibă latitudinea de a ne îmblăți pe noi, naționalitățile.

Armata nu poate însă fi scut pentru oligarhii să-și facă mendrele. În tot cazul, ei vor putea abuză de situația lor numai câtă vreme rabdă naționalitățile. Din clipa în care noi vom dovedi că unitatea armatei e periclitată prin politica ce o fac oligarhii, chiar în cele interne ei vor fi siliți să cedeze.

Pentruca s'ajungem însă aici, va trebui ca noi naționalitățile să ne interesăm și să discutăm în parlament și afară de parlament, toate chestiile militare, punându-le pe o platformă din care Austria să se convingă tot mai tare, că avem același gând și țintă: *armata să fie scut pentru toți și pentru nici un regim să nu fie mijloc de a oprima!*

Proces pentru Björnson. Procuratura din Trencsén a confiscat numărul din urmă (3) al ziarului slovac »Ludove Noviny« din Szak Leza, dupăcum a pornit proces de presă și contra ziarului slovac »Slovenske Noviny« din Zolyom pentrucă a dat în traducere articolul scris de Björnson în »N. Fr. Presse«.

Tisza redivivus? Sub acest titlu ziarele din Budapesta aduc știrea — dată de noi prin telegramă încă ieri — că în sinul partidului constituțional se discută fuzionarea cu liberalii cari au urmat pe Tisza până la cădere. Conte Andrássy nu vrea să audă însă de Tisza, iar acesta nu-i doritor nici el să reîntre în politică. Aderenții celor două căpetenii, cari o viață întreagă au trăit în același partid, discută chestia și nu e exclus ca la alegerea viitoare ei să se ajute unul pe alții.

Din România.

Curtea princiară a luat doliu în urma morții regelui Portugaliei și principelui moștenitor. Se știe că A. S. Principele Ferdinand, după mamă, era văr cu regretatul rege Don Carlos.

Intrunirea dela societatea de cultură macedo-română. Duminecă a avut loc în lo-

calul societății de cultură macedo-română întrunirea generală a membrilor acestei societăți.

Intrunirea s'a deschis la orele 3 jum. după amiază, sub președinția d-lui dr. Leonte. Secretarul a dat citire raportului despre activitatea consiliului în cursul anului trecut, din care se poate vedea că afacerile bănești au fost cu totul prospere. S'au încasat aproape 30.000 de lei, din cari 18.000 s'au cheltuit pentru ajutoare, întreținerea localului, lefurile secretarilor. etc.

Demisia motivată a d-lui Mesici, a fost admisă și el a fost eliminat din societate, în mijlocul unui tumult asurzitor.

Au luat cuvântul câțiva membri, cari au arătat nemulțumiri în contra sistemului și modului de conducere și de administrație a societății, condusă de o camarilă, care înconjoară pe dl președinte, neținând seama de adevăratele nevoi ale societății și de sentimentele majorității. Consiliul de 35, a fost complectat cu d-nii Virgil Guni, N. Popovici, Lazăr Duma și G. Dan.

Casierul societății, dl Dirnișchiotu, și a dat demisia, care a fost respinsă, fiind comitetul însărcinat de adunarea generală ca să i aducă mulțumiri și laude pentru zelul ce a depus la conducerea afacerilor bănești ale societății. Impresia generală a fost că conducerea societății a stârnit multe nemulțumiri, prin faptul că lasă mult de dorit.

Condolențele României. În ședința dela 3 Febr. a camerei. Dl preș. aduce la cunoștința camerei, dureroasa știre despre asasinarea regelui Portugaliei și a principelui moștenitor. Vestea aceasta a produs o adâncă indignațiune și oroare. Moartea regelui Portugaliei atinge în chip dureros dinastia noastră regală, care e în legătură de rudenie cu dinastia portugheză. *Propune că în semn de doliu, camera să nu țină ședință și se crede autorizat de a comunica curții portugheze condolențele adunării.*

D. Ion I. C. Brătianu, în numele guvernului, declară că se asociază la regretele exprimate de președintele adunării și spune că guvernul a arătat guvernului portughez condolențele sale.

Ședința se ridică la ora 2 și 35, d-nii deputați trecând în secțiuni.

La Senat s'a întâmplat același lucru.

Dl C. Climescu, vice-prezident deschide ședința publică la orele 2 și 25 m., în prezența a 83 d-ni senatori și a d-nilor miniștri Dimitrie A. Sturdza, Ion I. C. Brătianu, Emil P. Costinescu și Toma Stelian.

După efectuarea obicinuitelor formalități, dl Climescu roagă senatul să încuviințeze a se tri-

mite condoleanțe guvernului portughez, pentru crima săvârșită la Lisabona în persoana regelui Dom Carlos și a prințului moștenitor.

Senatul încuviințează.

Dl prim-ministru, răspunde că guvernul se va conforma dezideratului exprimat de senat.

Alegerea dela Turnu Severin. Luni, 20 c. a avut loc, la Severin, alegerea unui senator la colegiul I. în locul regretatului Burileanu.

Iată rezultatul acestei alegeri:

Votați 225

Voturi anulate 2.

Au intrunit:

Dl Ilariu Isvoranu, n. lib. 161 v. ales.

Dl Petre Grădișteanu 62.

În privința declarării grevei avocaților consiliul de disciplină al baroului din Ilfov au luat următoarea hotărâre:

»Asupra cererii dlui P. Grădișteanu, președintele congresului corpului de avocați, ținut în București, suntem de părere a nu se suspenda cursul justiției prin grevă, deoarece nu intră în căderile consiliului de disciplină de a lua asemenea hotărâri, că chiar corpul avocaților din București, în mare majoritate, s'a pronunțat contra ideii de grevă.

În baza acestei hotărâri decanatul a dispus să se publice următorul avis:

»Se aduce la cunoștința dlor avocați și avocați stagiați din jud. Ilfov, că consiliul de disciplină, prin procesul verbal din 19 Ianuarie a. c., a hotărât a nu se suspenda cursul justiției prin grevă«.

Membrii societății culturale »Steaua« s'au intrunit Duminecă în adunare generală în palatul administrației domeniului coroanei.

Dl I. Kalinderu, președintele societății, a făcut o dare de seamă despre mersul societății pe 1907.

La sfârșitul anului trecut societatea dispunea de 63.505 lei în numerar, cu un spor de 8396 față de anul precedent.

Până la 31 Decembrie 1907 s'au tipărit 478.900 exempl.; pentru 391.552 s'au încasat deja prețul, iar restul de 86.448 se află în depozit la tipografie.

Tablourile cu portretele membrilor familiei regale s'au tipărit 161.090; pentru 58.308 s'a încasat deja prețul.

Comitetul a încuviințat trimiterea gratuit la mai multe biblioteci din țară și străinătate a cărților tipărite de societate.

Dela acea dată biserica s'a tot schimbat, s'a tot mărit, până la 1743 când a luat forma actuală.

Navata din mijloc mărginită de 40 de coloane de marmură ionice luate din templele păgâne are mozaicuri ce datează din anul 438; apoi reliefuli în marmură datând din diferite epoci și sculptate de artiști celebri; tavanul splendid, numai în reliefuli, poleit cu primul aur care a venit în Europa din America, marmuri bogate, morminte elegante cu reliefuli, și busturi de cardinali și nobili, picturi cari au valoarea greutateii aurului, toate dispuse pe pereți, pe tavan, în capelele laterale, dând bisericii un aer de grandoare bogată. În atmosfera rece împrăștiată de marmuri, câteva persoane stau îngenunchiate în fața diverselor altare și golul enorm al vastului locaș, a pare mai larg, mărit de șgomotul pasilor mei.

De partea cealaltă, biserica răspunde în Piazza Santa Maria Maggiore; două morminte papale păzesc această ieșire: în stânga papa Nicolae V-lea, a cărui statuie privește ușa, în dreapta Clement IX-lea, o lucrare frumoasă, artistică, o statuă a papei, în costum pontifical stând pe tron, cu mâna dreaptă ridicată în aer, nu știu binecuvântând sau amenințând, și sub tiara cu trei coroane puse una peste alta, pare un războinic, un căpitan din evul mediu, ai cărui ochi fulgeră energia sub sprâncenile încruntate și a cărui barbă

ascuțită și rară, pare arsă de focul muschetelor și uzată de viața de războie.

Și sub peristil, stă falnic Ferdinand IV-lea catolicul, regele Spaniei, bronz prăfuit ce arată cu mâna dreaptă, în care ține topuzul, intrarea bisericeii.

În piață, o coloană înaltă de marmură poartă statuia de bronz a Fecioarei. La început, această coloană eră în bazilica lui Constantin din Forum, dar papa Nicolae V-lea a adus-o aci, a așezat-o în fața bisericii și a ridicat pe înălțimea ei o statuie în bronz.

Și colo, în față, strada Carlo Alberto se termină în Piazza Vittorio Emanuele, în mijlocul căreia este grădina. Iarba ce strălucește în soare ca fire de safir, formează covoare largi, rotunde, grațioase pe lângă cari se încolăcesc aleele albe de prundiș; palmieri giganți își ridică în aer sulul trunchiului lor nered din vârful căruia se desfac frunzele enorme, verzi, lungi de trei patru metri, cari în curbe elegante își pleacă vârfurile lor în jos semănând cu niște pene colosale. Laurii înalți ca stejarii, stufoși și plini de seva, primesc razele soarelui pe frunzele lor rotunde, lustruite de par date cu lac; pe trunchiurile lor noduroase alți palmieri își respiră frunzele late ca niște evantaliuri; alți arbori își amestecă verdele exotic al frunzișilor cu obscurul brazilor, piailor-parasol și chiparoșilor pe când în apele limpezi ca cristalul

ale lacului, peștișorii mărunți aleargă în soare. Un murmur îndepărtat de cascada se amestecă cu foșnetul prelung al arborilor, o vrable, în soare, se scaldă în praful din mijlocul grădinei, un copil aleargă cu o minge, un lucrător stă trântit pe o bancă, fumând din o pipă lungă, cu un aer de mândră noblețe și cu abastrul senin al aierului vibrează săgețile de aur ale soarelui, pătrund printre ramuri poleind un grup de frunze de laur, proiectează pe prundișul alb umbrele palmierilor de par și mai uriași, revarsă vieață și lumină peste verdele viu al grădinei, peste palatele înalte cu ferestrele deschise, peste eterna cetate ce cu ochii pe jumătate închisi ascultă dusă la povestea grandoarei sale eterne, spusă în șoapte de monumentele creștinătății, de ruinele posomorâte ale antichității, de murmurul neîntrerupt al fântânilor ce plouă cascade de pietre prețioase...

Roma, Ianuarie 1908.

Învățătură.

Celce desprețuiește cele mai mici cu inelul cade în păcate tot mai mari, și totuș să ține pe sine mai puțin păcătos, decât alții.

Sft. Scriptură.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Mai vorbesc domnii Ion P. Condeescu și C. Alimăneșianu, care a dezvoltat un vast plan de activitate al societății. Intre altele d-sa a propus ca să se tipărească și să se răspândească Biblia, punând la dispoziția societății suma de 5000 lei în acest scop.

Adunarea s'a terminat la ora 7 seara.

Un banchet. Un mare banchet a întrunit Sâmbăta trecută pe toți colaboratorii revistei »Convorbiri Literare« care a serbat a 4-a aniversare dela fondarea revistei și e redactată de dl S. Mehedinți.

Invitațiile, în versuri, au fost lansate de dr. Iacob Negruzzi. Menuul a fost foarte original:

Ciorbă de junimiști, vechi și noi. Raci retrogradați. Friptură de bou îngrășat în pătelele noi. Fasole engleză.

Cronici din Convorbiri, cu ou și cu oțet. Inghetată bulevardistă.

Pamplaziruri.

Brânză administrativă.

Fruite noi de activitate literară.

Cafea artistică.

Drăgășani din Bolta Rece.

Șampanie care cum o aduce.

Originalitatea menului a fost accentuată mai ales în apelul din urmă al șampaniei; căci pe invitație era specificat că fiecare să colaboreze la banchet, pe socoteala proprie după cum au colaborat cu propriile forțe la crearea »Convorbirilor Literare«.

Invitații serbării aceleia au fost: Domnii P. Carp, Th. Rosselhi, Al. Marghiloman, N. Filipeșcu, Iacob Negruzzi, Th. Maloescu, B. Delavrancea, Burghel, Mrazec, P. Negulescu, Teoharie Antonescu, V. Bossie, A. Naum, Floru, Rădulescu-Motru, Țigara-Samurcaș, E. Miculescu, P. Mișir, G. C. Arion, N. Gane, Stavri Predescu, C. Hiotu, Mironescu și Basarabescu.

Primul toast a fost ridicat de d-nul Iacob Negruzzi care făcu istoricul »Junimei« și »Convorbirilor Literare«; urmară alocațiile, număroase călduroase și animate.

Vorbi apoi dl Delavrancea care bău în sănătatea dlui Titu Maloescu, părintele bunului simț, în literatură, după exprimarea d-sale.

Banchetul a luat sfârșit la mijlocul nopții.

Din străinătate.

Stössel condamnat la moarte. O telegramă sosită din Petersburg aduce știrea că tribunalul militar, după desbateri cari au ținut mai multe luni, a adus ieri sentința în procesul lui Stössel, acuzat de trădare. Fostul comandant al Port-Arthurului a fost osândit la moarte. Tot așa și generalii Sock și Resaff. Generalul Smirnow a fost osândit la 10 ani temniță.

Politica lui Dom Carlos. În ziua de 19 Octombrie a anului 1889, Dom Carlos, noul rege al Portugaliei, jură că va respecta vechea constituție dela 1826. Evenimentele politice însă, care turburară Portugalia imediat după urcarea pe tron și mai cu seamă revoluția care izbucni la Porto, la 31 Ianuarie 1891, îl făcură pe noul rege să se gândească la modificarea acestei constituțiuni. Hotărârea regelui însă era necesită de pericolul care amenința coroana. În loc să cedeze mișcării populare, noul rege restrânse cele mai principale libertăți din stat: libertatea presei, libertatea întrunirilor, dreptul electoral și autonomia locală. Modul în care știu să înăbușe revoluția dela Porto, îl făcu deodată temut în toată țara.

La 3 Aprilie 1897, Dom Carlos modifică constituția, așa după cum se găsește astăzi. După noua constituție, puterile publice sunt în număr de patru: Puterea legislativă, moderatoare, executivă și judecătorească.

Puterea legislativă este exersată de Cortese, adică de parlament, cu sancțiunea regelui.

Puterea moderatoare aparține exclusiv regelui în calitate de șef suprem al națiunii.

Tot regele mai exercită și puterea executivă, însă prin intermediul miniștrilor.

Puterea judiciară este independentă.

Regele este șeful suprem al națiunii. Persoana sa este inviolabilă și sacră. Regele nu este res-

ponsabil. El exercită puterea moderatoare numind pe pairii regatului după bunul său plac, convoacă în ședințe extraordinare Cortesele, sancționează deciziunile corteselor, disolvă cortesele, numește și revoacă după plac pe miniștrii, suspendă pe magistrați în virtutea art. 12 din noua constituție și grațiază pe condamnații la moarte. Ca șef suprem al puterii executive, regele are dreptul să numească pe episcopi, pe comandanții de armate și pe ambasadori, să încheie tractate de alianță, să declare războiul și să încheie pace.

Regele este major la 18 ani împliniți. Moștenitorul tronului poartă titlul de principe regal iar fratele său de principe de Beira.

Cortesele se compun din camera pairilor și din camera deputaților. Pairii sunt numiți pe viață membri în parlament. Titlu de pair nu poate fi conferit decât cetățeanului care a împlinit 40 de ani. Funcțiunea de pair al regatului însă, nu-i dă drept la noui lefuri.

În Portugalia există șapte ministere: Reino (In-

terne), Negocios Estrangeiros (Externe), Fazenda (Finanțe), Guerra (Război), Justica (Justiție) Marina et Ultramar (Marină cu coloni), Obras publicas, comercio et industria (Lucrări publice, comerț și Industrie).

Președintele consiliului poate fi fără portofoliu.

Prin decretul regal dela 29 Maiu 1890, libertatea presei portugheză este aproape suspendată. Jurnalele sunt ținute să-și publice redactorul responsabil și tipografia unde se lucrează. Nici un jurnal nu poate apare până nu are cuvenita autorizație. Suspendarea unui jurnal este pronunțată de tribunale. Un ziar condamnat de trei ori, nu mai are voie să apară, sau cel mult trebuie să apară sub alt nume.

Subscripțiile publice deschise în scop de a se face față condamnărilor de presă, cheltuielilor necesitate de procese și amenzi, au fost interzise, contravenienții fiind pasibile de o pedeapsă de 6 luni închisoare.

Evenimentele din Portugalia.

Ce spune un martor ocular? — Alte știri. — conjurații.

»Kölnische Zeitung« primește dela un portughez, care a fost Sâmbătă sara martor ocular la omorirea regelui Dom Carlos și a fiului său principele moștenitor Luis Filip, următoarele:

»Mergeam în dosul trăsorei regale și am văzut cum un bărbat bine îmbrăcat a sărit pe treapta din dărăt a trăsorii regale și l-a împușcat pe rege în spate.

Regina Amalia a strigat înspăimântată și a vrut să-l impedece, dar acel om a mai împușcat. Regele s'a prins cu amândouă mâinile de cap și după aceea a căzut spre dreapta. Am văzut că din rări curge sânge care l-a umplut hainele. Moștenitorul de tron a vrut și el să se apere, dar și el a fost lovit de două gloanțe: unul în cap iar altul în piept. Un bărbat uriaș s'a desfăcut atunci din mulțime și a tras cu carabina în cei din trăsura regală. Sublocotenentul Figuera a sărit asupra lui și l-a zdrobit capul, cu sabia. Toate acestea s'au întâmplat în câteva clipe.

Tot atunci se mai auziră împușcături, dintre cari unele au atins ușor pe infantele (acum tienerul rege Manuel). Muțimea din stradă era îngrozită și mulți fugeau dripindu-se unii pe alții.

Alte știri vestesc:

Lisabona, 5 Februarie. Din cercuri oficiale se dă știrea că acum este știut: după omorirea regelui și a fiului său în stradă au fost lupte sângeroase între regaliști și revoluționari. Mai mulți dintre ceice însoțeau trăsura regală, au fost răniți.

De asemeni este constatat, că omorul l-au săvârșit nu niște anarhiști, ci revoluționarii (republicani). Deși au reușit să fugă mulți, totuși e mare numărul revoluționarilor arestați. Pe un vapor din fața Lisabonei sunt ținuti prinși 94 revoluționari, cari vor fi duși în temnițele din Africa. Despre punerea la cale a omorului, scrie ziarul »El Mundo«, au știut numeroși revoluționari. Ei s'au pregătit de multă vreme și aveau de gând să omoare întreaga familie regală. Se crede că și între polițiști erau câțiva înțeleși cu revoluționarii uci-gași, altfel polițiștii ar fi prins dintre ei pe mai mulți.

Lisabona, 5 Februarie. Se crede că cei arestați vor face mărturisiri senzaționale. Unul dintre asasini, Manuel Baica, învăță-

tor în Lisabona, în vârstă de 32, în ziua asasinării a fost până la ameză în școală. Al doilea asasin, omorât de poliție, Da Costa, era calfă de negustor. Al treilea e din clasa de jos, un vagabond despre care știa toată lumea că pentru bani este în stare să facă ori ce.

Cu prilejul asaltului ce s'a dat contra casei fostului prim ministru și dictator Franco, poliția a împușcat pe mulți.

Ieri Franco s'a dus să vadă catafalcul regelui. Când a intrat în odaie, regina a sărit în sus grozav de iritată și cu ochii fulgerători și arătând spre cele două cadavre, a zis:

— Vezi, asta-i opera D-Tale!

Franco a plecat atunci din odaia fără a zice un cuvânt.

Două nopți d'arândul regina nu s'a mișcat de lângă racla bărbatului și fiului său.

Consiliu.

Lisabona, 5 Februarie. Ieri s'a ținut șfat la ministerul de externe, fiind de față și primul ministru și mai mulți reprezentanți ai statelor străine. S'a vorbit despre eventualul ajutor ce ar fi Portugalia silită să ceară. Cei mai mulți au fost însă de părere că în țară se va putea păstra ordinea publică și nu va fi trebuință de ajutor străin.

Roma, 5 Februarie. Dacă se va ivi cumva lei ori colo vre o turburare în Portugalia și bătrâna regină văduvă Pia ar fi silită să plece d'acolo, Italia va trimite mai multe vase de război în apele portugheze.

Berlin, 5 Februarie. Din Kiel au plecat 3 panțerate și alte 6 vase de război în apele portugheze. Comandant al acestei flote este admiratul Hallinger. Vasele vor sta aproape de Lisabona, cu trupele gata să debarce pe uscat, dacă ar izbucni revoluția.

Se crede însă că guvernul nou va ști să păstreze ordinea publică.

Detectivi străini.

Din Londra s'au trimis în Lisabona la cererea poliției portugheze, 8 dintre cei mai isteți detectivi experți în cercetări politice. Aceștia vor avea să afle ce au fost cauzele și cum s'a întâmplat asasinarea, precum se vor interesa și dela poliția din Lisabona, cum s'ar fi putut împiedeca atentatul.

Polițiști arestați.

Se presupune că complici în atentatul contra regelui au fost și polițiști, altcum nu se poate delătură părerea ca asasinii să se apropie așa tare de trăsura regală. Pentru aceasta autoritățile

au arestat pe mai mulți polițiști, cari în timpul asasinării se aflau în apropierea locului aceluia. În Lisabona censura e foarte strictă, asta e cauza că despre omorirea regelui și a prințului nu sesc alte știri.

Noul rege — amenințat.

Palatul regal e păzit foarte bine, pentru că în chiliile regelui Manuel și a mamei regente s'au aflat scrisori amenințătoare. Familiile aristocrate și bancherii monarhiști se tem că palatelor lor vor fi aprinse.

Diferite știri.

Șeful asasinilor a murit. El a fost înarmat cu carabină. *Il chiamă Emanuel Buica și avea 32 ani; mai înainte a fost subofiter în regimentul 7 de cavalerie, apoi învățător în Vinhausen, iar de 8 ani încoace în Lisabona.* Probabil că și cei doi soți ai lui sunt portughezi!

Unul dintre asasini nu putea să scape nici decum de urmărirea polițiștilor, cari l-au urmărit până într'o stradă laterală, pușcând după el de mai multe ori dar nu l-au nimerit.

In urmă asasinul s'a oprit înaintea unei case, s'a pus în fereastră pivniței casei făcând semne și-a tras mantaua pe cap și s'a împușcat cu carabina în gură. Pușcătura i-a zdrobit total capul așa că n'a putut fi cunoscut.

Poliția și miliția a străbătut apoi în pivniță, unde însă n'au aflat pe nime. *Din pivniță duce afară un drum subteran.* În urma cercetărilor făcute în pivniță s'a constatat că acolo a fost cuibul conjurației. Din niște acte aflate acolo, a căror scrisoare secretă numai cu greu se poate citi, s'a adeverit că șeful conjurației în contra regelui este căpitanul de marină Furtado, fost deputat. *Pe baza actelor aflate poliția și guvernul a dat de urma unui mare număr de ofițeri înalți, deputați și ziaristi cari au luat parte și au știut despre complotul în contra regelui.*

Chestii teologice.

Chestia unirii bisericilor.

II.

Așa în 1905, luna lui Maiu când mitropolitul unit din Mohilev, Sembek a făcut o călătorie prin guvernamentul Minsk, 40,000 de credincioși au deus la picioarele lui mărturisirea credinței catolice.

Unirea în Rusia mai ales în timpul din urmă așa mari dimensiuni a luat încât. Nicanov episcopul ortodox din Vilna a aflat de lipsă să îndrepte în anul 1906 o epistolă pastorală către preoșimea sa în care îi face atenți la pericolul ce amenință »biserică ortodoxă« și le poruncește aspru preoșilor »ortodoxi« să nu neglige poporul, ci să grijească mai bine de el căci altcum »și mai mare« va fi »răul«. Iar sfântul sinod a aflat de lipsă să ia măsuri: ca în guvernamentele apusene ale Rusiei să se trimită 50 de misionari ortodoxi, și tot acolo să se mai înființeze două episcopii ortodoxe nouă, una din ele cu reședința în Bjelostok. Apoi să se mărească și numărul preoșimii etc. Toate aceste măsuri luate în contra lățirii unirii, arată că chestia unirii fiind actuală trebuie să-i dăm atențiune.

Așa simțesc în privința unirii bisericilor o mare parte a bărbaților bisericilor rusești, dar oare cum simțesc, ce păreri au despre unirea bisericilor reprezentanții bisericilor românești? Ce țin ei despre unirea bisericilor? Posibilă e? De lipsă e? Și dacă e posibilă și de lipsă, de ce nu se realizează? Cari sunt piedecile? Cum s'ar putea face?

Dacă e de lipsă undeva unirea bisericilor, apoi e de lipsă aceea la noi, la români. Chiar dacă nu ar fi nici un motiv religios, ori dogmatic, și numai din punct de vedere național, datorința națională avem să lucrăm pentru unirea bisericilor, căci în unire am fi mai tari în fața atacurilor.

Contrarii noștri se bucură că suntem desbinați căci iată ce scrie foaia politică ungurească »Uj Lap« (în nrul 290 din 1906) despre noi: »Gondoljunk csak az oláhságra, melynek félelmetes erejét jólékonyan mérsékli az a körülmény, hogy a romai és görög katolikusok. valamint a görög keleti vallás között vannak megoszolva«. Astfel stând lucrurile trebuie să dorim unirea bisericilor și să lucrăm pentru realizarea cât mai degrabă a ei, căci prin aceasta nu numai că ducem la îndeplinire voia Domnului Hristos, ci ne împlinim și o datorință a iubirii de neam.

Dar oare cum s'ar face aceasta unire?

Greco-orientalii convinși de propria lor ortodoxie zic, că greco-catolicii ar trebui să se alature la greco-orientalii (precum s'a văzut aceasta și din răspunsul ce l-a dat sinodul sfânt din România la enciclica patriarhului din Constantinople, Ioachim III lea din anul 1903, în care i-a întrebat: ce părere au despre unirea bisericilor orientale cu biserică catolică, greco-catolicii asemenea convinși de ortodoxia lor proprie răspund, că greco-orientalii să se alature la greco-catolici. În felul acesta unirea bisericilor nu se va realiza nici când. Dacă cu adevărat dorim unirea, trebuie să recurgem la mijloace ducătoare la scop. Atari mijloace ar putea fi: să convocăm un sinod mare comun, greco-orientalii și greco-catolicii, la care sinod să convină și să se sfătuiască, dezbătând contraversele, reprezentanții ambelor biserici; ori, după părerea mea modestă, ar fi bun mijloc și acela, dacă s'ar înființa o revistă comună a greco-orientalilor și greco-catolicilor anume pentru dezvoltarea, dezbateră și realizarea chestiei unirii bisericilor (ori foile existente deja să deschidă coloane anume pentru acest lucru). S'ar mai putea însă inventa câte și mai câte alte mijloace. Să meditam și asupra cuvintelor profesorului ortodox rus *Glubokovskij*: »Schisma bisericească s'a născut din neînțelegeri omenești și se susține prin încăpăținarea omenească alimentată prin suspiționarea și neîncrederea împrumutată; și din cauza aceasta calea cea mai bună, pentru delăturarea piedecii celei atât de triste este cunoașterea amănunțită, mărturisirea dreaptă, recunoașterea simplă. Greutățile pregătite de oameni se înving cu deosebire prin silința omenească onestă.«¹⁾

Și până ce s'ar realiza dorința atât de ideală a unirii bisericilor să nu încetăm a ne ruga cu mitropolitul Veniamin Costachi: »)

»Dumnezeule, cel unit în treime, adă prin lumina doctrinei tale și prin puterea virtuții moralei tău pe toți la unirea ortodoxiei; împreună prin dragostea evanghelică inimile noastre a futurora...; surpă păretele din mijloc al vrajbiei, ce diavolul, uratorului binelui a înălțat...; sparge negura amăgirilor lui...; strălucească soarele dumnezeirii tale, ca cu focul iubirii sale, aprinzând caritatea în inimile fiilor și fraților mei creștini... să îndrepteze pașii noștri pe căile mântuirii, că așa vrednici făcându-ne de soartea aleșilor tăi, să-mânța noastră aici să moștenească pământul, pe care l'ai dat strămoșilor, iar acolo să nu ne rușinăm, când se va arăta peste noi lumina feței tale...«

Să auzim și alte păreri și planuri cu privire la unirea mult dorită a bisericilor! Putea-s'ar face unirea bisericilor? Și cum? Dacă nu, atunci cari sunt piedecile? Cum s'ar putea acele piedeci învinge, delătura?

P. Pop.

1) Vezi foaia rusească. »Strannik« din 1904. numărul 1.
2) În precuvântarea sa la »Peatra Șcandalei« tradusă din Ilie Miniati, (episcop și scriitor bisericesc (1752).

Să învățăm carte.

Bucium-Șasa.

Cetind adeseori statisticele în cari se arată cunoștința de carte a fiecărui neam din patria noastră, cu durere am aflat, că neamul nostru românesc în această privință se află în coada celorlalte neamuri. Ca unul care, totdeauna am avut în vedere binele oropsitului meu neam, am cercat fel și chip și-am muncit cu modestele mele puteri în cercul meu de activitate cu dragă voce, neluând în seamă multele osteneli și greutăți, cu cari este împreună această muncă.

N'am așteptat dela nimeni nimic, nici laudă nici remunerație. Cea mai mare plăcere și liniște o aflam și o aflăm acum, când pot face o faptă bună, un lucru bun.

Așa și acum, văzând, că noi românii pe lângă toate jertfele ce le-am dat și le dăm pentru școală, tot suntem înapoiași, tot avem cei mai mulți analfabeți; știind apoi că ne aflăm în ajunul unui moment de mare însemnătate, înțeleg sufragiul universal, de care numai așa vom putea profita, dacă vom avea carte mai multă; m'am gândit și răsândit, cum ne-am putea mântui de aceasta pacoste.

Din aceasta dilemă m'a scos adunarea de astă-vară a învățătorilor din ținutul Zarandului, în care s'a adus hotărîrea, că fiecare învățător să țină în satul lui cursuri de adulți, în cari să învețe pe țărani să scrie și să citească. Da, mi am zis, aceasta e cea mai bună, mai sigură, mai educatoare de scop procedură. Așa să facă fiecare învățător în comuna lui, atunci întunerecul va pieri și toate ale neamului nostru se vor schimba spre bine, căci mare e puterea luminei.

Entuziasmat apoi de despărțământul Brad al »Asociațiunii« care deja a și fost întemeiat în vre-o câteva comune astfel de cursuri — și eu în adunarea din Decembrie anul trecut, a despărțământului nostru Roșia-montană aparținător Reuniunii inv. din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, în cuvântul meu de deschidere al acelei adunări, am atras atenția fraților mei învățători, asupra acestei importante chestii și le-am recomandat cu toată căldura, că fiecare să întemeieze în comuna lui cursuri pentru neștiutorii de carte.

Eu apoi m'am și apucat ca această idee măreață s'o și traduc în faptă.

Din fericire mă aflu pe același teren de muncă cu iubitul și talentatul nostru scriitor, părintele Ioan Agârbicean. Pe omul acesta, care ca toți oamenii mari, se însuflețește de tot ce-i bun și frumos, l-am rugat se comunice poporului lucrul ce voesc să-l întreprind. Dânsul își alege ziua de Anul nou 1908, ziua sf. Vasile. Prin o vorbire dintre cele mai convingătoare, așa cum numai dânsul știe, aduce la cunoștința poporului propunerea mea, spunând că pentru înscriere tot cel ce nu știe cefi și scrie și vrea să se învâță, să se prezinte în ziua de 6/19 Ian. d. a. în frumoasa școală din loc.

În ziua numită spre cea mai mare bucurie a noastră se prezintă și se înscriu 35 de înși. Tot atunci se hotărăște, ca școala să se țină în fiecare Duminică și serbătoare dela 2—4 d. a., ca fiecare să-și cumpere un abecedar, o tăbliță și un stil sau un caiet și un creion.

În a doua Duminică adevă în 26 Ianuarie n., se mai înscriu încă cinci înși, așa acum avem 40 de școlari între 15 și 65 ani. În ziua aceasta ne-am și apucat de muncă, făcând unele exerciții pregătitoare la scris, am și intrat în materie dezvoltând sunetul »i« după metoda sunetelor vii alui I. Gabel, pe care într'adevăr că și eu l-am aflat de cel mai bun, mai ușor și mai practic metod și prin aceasta și eu îl recomand fraților învățători.

În a treia Duminică, adevă acum în 2 Febr. n. am mers mai departe și am dezvoltat pe »o« și pe »n«. La finea orei am ținut o prelecție din geografie. De aici încolo așa ne-am propus cu părintele Agârbiceanu, că în fiecare oră să se țină pe rând prelegeri de matematică, geografie, istorie, constituție, igienă, precum și alte cunoștințe practice și folositoare poporului nostru.

Astfel dar s'a întemeiat școala de adulți din Buciumșasa (com. Alba-Inf., Munții-Apuseni) frecventată de cei 40 școlari, cari, sincer mărturisesc, că tare m'au îndulșat prin vorbele lor: »Oare de învățător putea vom face și noi ceva? Ah! ce bine ar fi, dacă am putea barem scrie și cefi. V'am fi pururea recunoscători«. Le-am răspuns: »Dela D-Voastră aflăm acest lucru, veniți numai regulat la școală și fiți cu băgare de seamă la cele ce vi-se vor arăta și spune«.

Cu ochii strălucind de bucurie îmi răspunseră: »Toate le vom face numai să putem învăța și noi ceva, că vai Doamne, rău-i azi fără învățatură«.

Ș'acum în urmă mă întorc către toți frații învățători și le zic:

Învățători români, pentru cari cunoștința de carte nu vă este o carieră, ci un apostolat, gândiți-vă și ridicați prin toate căile nivelul moral și intelectual al neamului vostru! *Marian Sas*, inv. dir.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Februarie n. 1908.

— **Solda ofițerilor.** Conform propunerii prezentate în comisia militară a delegațiunii austriace de contele Latour, după cum am scris ieri solda nouă a ofițerilor s'a stabilit astfel: pentru sublocotenenți 1680—1800—2000 cor., locotenenți, în patru grupe 2400—2800, căpitani în patru grupe 3000—3600, majori 4400—4800, sub-coloneli 5400—6200, coloneli 7200—8800, generalii de divizie 11.400—13.000, generalii 14.000 până la 16.000, comandanții de corp 16.800 până la 18.000 cor., cei din cele șase categorii superioare ar primi acuma jumătate din spor, iar cei din categoriile mai de jos din 3 în 3 ani. Pozițiile din categoriile IV—IX se referesc la preoții militari, judecătorii armatei, controlorii de trupe și la ceilalți ofițanți. Solda de acum a suplenților de ofițeri se va mări cu 600 cor. Medicii militari precum și ofițanții tehnici de marină vor primi o leafă mai mare, în proporție cu ridicarea leafii ofițerilor.

— **Scandal mare** a fost ieri în teatrul din Arad. Se reprezenta opera »Faust«. Într-o lojă era un tânăr, care sta cu pălăria pe cap și de mai multe ori a dat expresie că nu-i place cum se cântă. Este obișnuit cu țiganii din Apăii, unde Mihelcs Márton — așa-l chiamă — este ajutor de notar. În pălărie își pusese o hârtie roșie, pe care era scris: »Szetrayszka Lukacsu«. De ce a pus inscripția asta, el kossuthistul veritabil, și de ce nu i-a plăcut opera, nu e greu de ghicit: onorabilul abia sta pe picioare, de mult ce beuse. Se înțelege, a ajuns să dea față cu poliția.

— **Unguri în mizerie.** Ziarele maghiare aduc știrea că mai alaltăieri au sosit din America 200 unguri. Erau într-o stare de plâns. Ei spuneau că pe străzile mai multor orașe din America vagabundează mii de unguri, într-o stare de mizerie neînchipuită. Ei ar veni acasă, dar n'au bani pentru drum. La Gary, într-o încăierare, poliția a împușcat doi unguri.

— **Politică la serviciul divin.** Un corespondent al ziarului »Köln. Volks Zeitung« din Berlin aduce știri interesante în ziarul său. Împăratul Wilhelm a dat odecă ordinul că la serviciul divin, care se va ține în cea mai apropiată Duminică în biserica curții, predica să fie după următoarea deviză al lui Moise: »Legea să fie la fel atât pentru cei din țară, ca și pentru străinii indigeni«. Când preotul întrebă cum să desvolte acest pasagi, căpătă răspunsul, ca să se țină de spiritul sfintei scripturi, din care curtea nu vrea să răpească nici o singură literă. La serviciul divin a fost ordinul să ia parte întreg ministerul de stat prusian. »Dacă aceasta e adevărat scrie ziarul din Colonia — atunci stăm înaintea unei hotărâri importante. Adecă e vorbă cum să fie relațiile între regele prusian și supușii poloni, căroră antecesorii regelui le-a dat o asemenea siguranță cu care nu se poate împăca proiectul de expropriare a polonilor.

— **Invățător harnic.** Din Pecica ni-se scrie: Invățătorul nostru Petru Russu din Pecica-Română, dorind ca în satul nostru să nu fie om fără carte, de 2 săptămâni a început a ține cu poporul școală de sara, la care cu tot dragul vin oamenii să învețe, și de aceia ce știu puțină carte dar vreau să se mai deschidă, să se mai deștepte. Se vede că poporul nostru e dornic după învățătură, dacă conducătorii stau cu toată inima să-i lumineze. Calea e bună, trebuie urmată, mai vărtos acum când e mare lipsă de deșteptare și luminare.

— **Pildă bună.** Ni-se scrie: Fruntașului plugar Georgiu Novac din comuna Dorgoș (com. Timiș) după multă trudă și amaruri pe lângă dureroasa soartă de acum a plugarilor noștri, i-a succes a-și vedea feciorul notar diplomat, care în anul trecut a servit ca voluntar în Arad la regimentul 33, și care de prezintă e aplicat ca vice-notar în comuna Mocrea (com. Arad) unde cinstește foarte mult pe ai săi. Acest tânăr a fost numit în zilele acestea de cadet în rezerve tot

în regimentul sus numit. Ce bucurie o să aibă susnumitul tată.

Laudă și cinste i-se cuvine respectivului. Fraților plugari, încât vi-se poate, urmați exemplul Dorgoșanului! *Alexandru Popa*, jude comunal.

— **Krivány — eliberat.** În urma recursului dat de adv. dr. Kertész Miksa, senatul de acuză de pe lângă tribunalul din Arad a pus pe picior liber ve vestitul Krivány, care în una din zilele trecute a rănit greu cu revolverul, pe soția sa a doua. În lipsa de dovezi, dacă el a puscat asupra femeii sau femeia asupra lui, tribunalul a sistat ori ce cercetare criminală încontra lui Krivány, și astfel ieri seara a părăsit temnița, unde fusese închis preventiv.

— **Eleonora Duse — în Rusia.** După ce cutreerese aproape întreagă lumea veche și nouă vestita tragediană italiană Eleonora Duse s'a hotărât să-și arete talentul său artistic și în țara reacționarismului: Rusia. În Petersburg a fost așteptată cu mare interes și tot așa de bine va fi primită și în Moscova. Reprezentațiile din Petersburg i-au succes de minune, ceea ce i-a făcut mare plăcere. Petrecerea sa în Petersburg într'atâta a mulțumit-o, că d. Duse a declarat că o parte din cele mai fericite zile din viața sa le-a petrecut acolo.

— **Regretabil.** Ni-se scrie: Deunăzi am fost surprins într'un mod foarte neplăcut, văzând o copertă a unei epistoale, pe care era tipărit »Novák Gyula, ügyvéd«, iar de lături de acest nume maghiar se citia: »Advocaturskanzlei« și »ügyvédi irodája«. Limba noastră era de tot ignorată și numele adresatului, deși neaș românesc, schimonosot într'o maghiară pocită.

Epistola s'a trimis din capitală bravilor almanjen, din Bozovici, și dacă ghicim bine, din partea avocatului Iuliu Novac, directorul băncii românești »Nera« altmintrelea mare român. Inșă nu cum poștește o inimă adevărată românească.

— **Moartea »Quidei«.** După cum am mai scris deja, d-ra Luisa de Ramés, care sub pseudonimul de *Quida* se bucură de o mare popularitate în publicul britanic, a murit în orașelul Italian Massarosa, în vârstă de șasezeci și opt de ani.

Născută la »Bury Saint-Edmond« în 1840, tatăl ei era engiez și mama franceză. Incepuse să scrie bucăți de o vădită vâloare încă din cea mai fragedă tinerețe. Dela 1863 până la 1901, publică un număr considerabil de romane, între cari »Principesa Napraxine«, »Othmar«, »Prietine«, »Guilderoy«, — toate obținând un colosal succes.

De multă vreme deja, se stabilise în Italia și era foarte cunoscută, numele ei fiind foarte răspândit în societatea florentină; ea părăsi mai în urmă Florența, ducându-se să locuiască într'o vilă retrasă pe marginile lacului Massaciufucoli, în fața covelelor din Lucques.

Trăia foarte izolată în tovărășia singuratică a trei câni credincioși. Ură femeile și mai ales pe americane. A fost totdeauna împotriva curentului pentru emanciparea femeii. Vara trecută se zvonise că se află în mare strîmtoare. Și într'adevăr ducea lipsă, căci a murit săracă. A refuzat cu toate acestea penzia ce i-o oferise guvernul englez.

»Globul«, marele ziar englez, povestește ultimele momente ale celebrei romaniere engleze:

De patru zile ea nu mai ieșise din odă, și repetă într'una servitoarei sale, »o să vezi că am să mor«, și apoi când fu să-și dea sufletul: »îți las câni și când nu vei mai avea ce să le dai să mănânce, omoară-i cu revolverul meu«. La moartea ei nu s'a găsit în casă nici un ban. Servitoarea spune, că ea mai înainte de a muri își plătitse toate datoritiile. Consulul englez a pecetluit toate hârtiile defunctei, cari aparțin, după cum se spune, Tesaurului Mării-Britanii. Printre hârtiile s'a găsit o nuvelă recentă neterminată inșă.

— **Vapor înisipat.** Se vestește din Triest: Societatea Loyd a primit o înștiințare telegrafică după care vaporul numit Sultan s'a înisipat în Molo de lângă Ostro. Pasagerii și bagajul de poștă inșă au fost transportați pe alt vapor. Sultan e unul dintre cele mai vechi vapoare ale societății Loyd, pe care tocmai în anul acesta volau să-l scoată din circulație.

— **O descoperire.** Dr. Porges, care a lucrat multă vreme în laboratorul lui Wasserman la Berlin, a descoperit un mijloc de a cunoaște de pe sângele culva dacă are sifilis, chiar ascuns, sau dacă a avut; de asemenea cunoaște paralizia progresivă și uscarea măduvei spinării (tabes).

Cum? Ia ser dela bolnavul de sifilis, chiar dacă nu mai arată nici o urmă. Acest ser face de se așează materie dintr'o soluție de legitină. Lucrarea începe la 5 ceasuri după amestec și ea trebuie pusă la o temperatură hotărâtă. Are nevoie de 24 de ceasuri spre a se isprăvi.

Înțelege ori cine ce rost are puțința acestei dovezi. Drul Porges a arătat cum lucrează la societatea doctorilor din Viena.

— **O invenție românească.** Duminică după amiază a avut loc la »Clubul meseriașilor« din București o întrunire la care dl Gh. Vasilescu a făcut experiențe cu invenția sa »Economică casnică«, aparat de încălzit.

Acest aparat de încălzit se alcătuește din următoarele piese principale: rezervorul de metal (tablă), în formă de pălnie, cauciucul terminat printr'un tub de metal care, la rândul, intră într'un cilindru de fier, prevăzut cu o deschizătură, botezat de inventator cu numele de »Vatră« așezat pe o tavă de tablă, pe care s'a turnat o ceșcută de motorină căreia i-s'a dat foc cu chibritul.

În rezervoriul pălnie se toarnă motorină (o substanță neexplosibilă) care se scurge prin tubul de cauciuc, prevăzut cu un robinet care dă drumul ori oprește motorina. Astfel, motorina se introduce în »vatră«. Când a ajuns la gura deschizăturii, motorina, din pricina căldurii născută din arderea substanței din tavă, se gazifică și iese prin deschizătură, aprinzându-se.

Motorina costă 5 bani litrul.

Flacări puternice umplu din acest moment interiorul sobei. Prin presiunea ce se produce în deschizătura vetrei (prin încontinuuă gazificare a motorinei), flăcările — cari bat o bucată de metal, de cărămidă reflectară ori de asbest, nu se sting decât odată cu epulzarea motorinei din rezervor ori după voie, prin robinetul despre care am vorbit.

Cu o cantitate de 250 gr. de motorină, se încălzește, în 20 minute, o cameră spațioasă.

Aparatul se poate adopta la orice sobă, chiar și la mașinele de bucătărie. Dar sobele de cărămidă au avantajul că, încălzindu-se bine, păstrează mai îndelung căldura, decât mașinele ori sobele de tuciu.

— **Chestia Harden în Anglia.** Dacă semnele nu înșală, în Anglia se pregătește un scandal, ca acela pe care l-a provocat Harden cu articolii lui agresivi din »Zukunft«. Hardenul englez se numește Masse. În ultimul număr al ziarului »National Review« a scris un articol cu titlul »Influențele neîndreptățite«; în care prin aluzii subtile, dar fără cruțare atacă anturagiul regelui Eduard. Acuză pe domni, pe cari nu-i numește inșă, că se grupează ca o camarilă în jurul domnitorului și-l influențează în cele mai importante chestii politice și de stat.

În Anglia e primul caz să se atace în felul acesta în publicitate un rege și cei din jurul lui. Masse provocându se la interesul comun și la sentimentele lui patriotice, acuză pe acești domni că au luat cu totul în puterea lor ministeriile cele mai importante, ministerul de războiu, de marină, de finanțe. Pe baza acestora țin în mână și »haute fineele«. Scriitorul articolului, cum am zis, nu amintește nume, dar din aluzii e ușor ca cei în chestia să înțeleagă contra cui sunt îndreptate atacurile.

— **Tren căzut în mare.** Se vestește din Conarnau că pe linia ce se construiește pe Pont Aveni au deralat trei vagoane de marfă în cari erau 15 oameni și au căzut în mare. Un lucrător a căzut în apă, doi s'au rănit grav.

— **Vapoare aprinse.** Se anunță din Halifax că vaporul »Stoutzbert« care a plecat din Antwerpen s'a aprins la Cap Salle. 35 de marinari au fost salvați de cătră vaporul Cymeric. A sosit în ajutor și vaporul Geals, până atunci 15.

matrozii au părăsit vaporul pe o luntre, care s'a răsturnat și matrozii au căzut în mare.

— Vînd hîrtie de scrisori în cutii mai avariate pe lângă prețurile cele mai modeste. Noutăți de hîrtii de scrisori și cărți ilustrate, mai ales de sărbători. *Kerpel Izsó*, librărie și papetărie, în Arad.

— Săpun de vioarea de Parma. Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu lubește mîrosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-i tindă mîna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drogheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

Concert, petreceri.

Tinerimea română din Arad invită la petrecerea cu joc ce o aranjază Sămbătă în 8 Februarie în sala ospătării d-lui I. Pașca. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare de persoană 80 fil., de familie 1 cor. 60 fileri.

Ultime informațiuni.

Procesul dela Cernova. Rosenberg, 5 Februarie. Terminându-se cercetările în sângeroasa dramă dela Cernova, procurorul Belopotoczky Gyula a înaintat ieri la tribunal actul de acuză. Vor fi trași în judecată 60 slovacl și vor fi chemați 200 martori. Procesul se va desbata în Februarie.

Mare tulburare în Portugalia. Lisabona, 5 Februarie. În Portugalia e mare fierbere. Ministrul de războiu a fost omorît.

Francezii biruitori în Marocco. Paris, 5 Februarie. O telegramă sosită dela generalul D'Amade anunță: Trupele de sub comanda colonelului Boutegourde s'au ciocnit la sud de Bercasid cu tribul Inzamba. Lupta a durat 2 ore, dușmanii au suferit pierderi mari. Dar și dintre francezi au căzut morți mai mulți, dintre ei și un sublocotenent; un locotenent, un căpitan și doi sublocotenenți sunt răniți. Soldați morți sunt 7, răniți 46. Au fost omorâți 20 cai și răniți alți 20.

Admiralul Philipbert confirmă vestea despre această luptă.

Economie.

„Pesti Napló“ despre institutele de bani ale românilor.

În numărul său din 26 Ianuarie 1908 scrie »Pesti Napló« din Budapesta un articol interesant despre institutele noastre de credit.

Fără d'a consimți la concluziile particulare, pe cari le face »Pesti Napló« — în acest articol, am aflat de consult a-l da aci în traducere strictă și a-l pune astfel la a-prețierea publicului românesc.

Iată articolul:

Baza pregătirii economice a românismului este rețeaua băncilor române, în care se cuprind, de prezent 128 institute de credit, românești din Ungaria, în fruntea lor cu institutul de credit și economii »Albina« din Sibiu.

Toate firele materiale și morale ale băncilor românești străbat prin »Albina«, care le sprijinește în partea materială din reescont și mijlocire de credit, iar moralicește, în călea însoțire. Aceasta însoțire este: »Solidaritatea« din Sibiu, a cărei director este P. Cosma directorul »Albinei«.

Armonica lucrare a acestor doi factori, — a »Albinei« ca factor material și a »Solidarității« ca factor moral, este următoarea:

»Albina« este o bancă bine fondată, cu credit firm și cu excelente conexiuni financiare.

Capitalul de fondare și l-a urcat în anul 1907 dela 1.2 milioane cor., la 2.4 mil.

Acțiunile sale, de câte 200 cor. nominal, stau azi în curs de 580—600 cor., pentru că banca solvește din anul 1899 constant, după fiecare acție 28 cor., adică după valoarea nominală a fiecărei acție, câte 14% dividendă.

Scrisurile fonciare de 4 1/2 proc., atât cele de 500 cât și cele de 1000 și 2000 cor. nominal, se primesc ca cautiune și se notează și la bursa din Budapesta.

Averea băncii, după bilanțul ei din urmă — trece peste 28 mil. cor. Din profitul curat de 266.634 cor. s'a dat — pe față — 16.000 cor. pentru scopuri naționale, dar sub acest titlu se dă, peste an cu mult mai mult.

»Albina« are legături cu toate băncile românești din Ungaria. — Pe cele noi le ajută prin asemnarea de acții acquirarea de acționari, pe cele vechi prin credit, depuneri și prin garanța ce le-o oferă.

Prin »Solidaritatea« controlează cu revisorii săi experți, mersul afacerilor și în fine exerciază prin perfecta sa întocmire de bancă, o înrăurire politică absolutistică asupra masselor românești.

Dar să vedem puțin numerii!

Cum stau institutele românești de bani, materialicește, va să zică, cu ce capital intră ele în luptă față de maghiarism. Aceasta se vede din bilanțul de mai jos, care e compus despre 2 ani, ca să se vadă din el desvoitarea din an în an. — O sută și zece institute românești ca societăți pe acții și 11 à la Raiffeisen, au dat următorul bilanț:

	1 Ian. 1907.	1 Ian. 1906.	Sporiul.
Cassa în numerar	1,694.946	1,505.376	189.570
Cambii	68,121.509	56,717.811	11,403.698
Imprum. hip.	22,404.802	20,333.174	2,071.628
» pe oblig.	6,567.000	5,928.772	638.228
Cambii pe hip.	11,010.631	10,066.049	944.582
Lombard	630.261	524.914	105.347
Imobilitii	3,464.632	3,082.729	381.903
Efecte publice	6,776.913	5,755.181	1,021.732
Diverse	102.065	158.319	56.254
Conto curente	5,701.650	5,092.372	609.278
Mobilitii	131.820	116.918	14.902
Debitori	2,039.751	1,224.904	816.847
Suma:	128,645.980	110,504.519	18,141.461

	1907.	1906.	1905.
Capital de fondare	13,073.227	12,245.877	827.350
Fonduri de rezervă	6,170.600	5,016.388	1,154.212
Fondul »Albinei« (scrisuri fonciare)	500.000	500.000	—
Fond de pensii	1,402.877	1,253.995	148.882
Scrisuri fonciare	6,078.099	5,995.000	83.099
Hipotecă cedată	1,969.354	1,173.462	795.892
Reescompt	23,628.924	19,601.394	4,027.530
Interese anticip.	1,283.780	1,077.988	205.792
Depuneri	66,909.912	58,592.207	8,317.705
Creditori	4,957.472	2,584.580	2,372.892
Fonduri de binefac.	164.799	152.066	12.733
Dividende neridicate	29.986	26.259	3.727
Profit	2,476.950	2,285.303	191.647
Suma:	128,645,980	110,504,519	18,141,461

O sută treizeci, ba chiar o sută patruzeci și cinci de milioane face capitalul organizat și conștiiu de scopul ce îl are, pe care pot conducătorii românilor să îl mobilizeze în ori care moment pentru urmărirea idealurilor lor.

Acest capital cu organizația sa agită între în toate comunele locuite de români. — Preoții români, cari sunt adevărații păstori ai poporului

lor, sunt, fără excepții, în serviciul acestui capital, și câte parohii sunt, acele toate formează câte o filială neînprotocolată de a băncilor românești din ținutul lor. Acest eminent organism este și din punct de vedere al afacerilor, foarte prețios. — Serviciul de informații a institutelor românești, este de o punctualitate de model, pentru că prețul, care trăiește între popor este în deplină cunoștință a stării țaranului.

De aici urmează apoi, că institutele românești, aproape niciodată nu sufer pierdere — și astfel bonitatea lor crește din zi în zi!

După aceste reflexiuni, pe cari vi-le-am dat aproape din cuvânt în cuvânt, face »P. N.« și puțină politică, imputând politicianilor maghiari greșeala, că au neglijat de a pune mîna prin capitalul institutelor maghiare pe masele poporului nostru și astfel l-au lăsat pradă băncilor românești.

În fine, zice, că fondatorii institutelor noastre au drept cuvânt a fi mândrii de secerișul, pe care l-au ajuns în timp relativ atât de scurt.

Orăștie.

Amicus: dr. m.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 3 Febr. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	23.44—23.46
Secară pe Apr.	19.68—19.70
Ovăș pe Apr.	15.68—15.70
Cucuruz pe Mai 1908	13.54—13.56

INCHEEREA la 4 ORE:

Grâu pe Apr.	23.48—23.50
Secară pe Apr.	19.82—19.84
Ovăș pe Apr.	15.74—15.76
Cucuruz pe Mai 1908	13.56—13.58

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
pe Tisa — — — —	22 K. 80—24 K. 50 fil.
Din comitatul Albei — — —	23 » 10—24 » 10 »
De Pesta — — — —	22 » 50—24 » 20 »
Bănățenesc — — — —	23 » ——23 » 90 »
De Bacica — — — —	23 » 20—24 » 05 »
Săcară — — — —	20 » 20—20 » 30 »
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	15 » 40—15 » 60 »
» de cvallitatea II — — —	15 » 20—15 » 40 »
Ovăș » » I — — — —	16 » 10—16 » 30 »
» » » II — — — —	15 » 90—16 » 20 »
Cucuruz vechiu — — — —	— » ——— » — »
» nou — — — —	13 » 50—13 » 70 »

Slabiciunea

provenită sau din nedesvoltarea organelor, sau din boală, se vindecă repede prin Emulsiunea SCOTT, care se poate numi de medicament nutritiv, fiindcă puterea lui vindecătoare e neîntrecută și pe lângă aceasta e gustos și se mistue ușor. Și cel mai îndărătnic bolnav se obișnuiește ușor cu

Emulsiunea SCOTT,

care nu produce greutate nici în stomacul cel mai slab.

Prețul unei sticle originale 2 cor. — 50 fil. — — — —

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Administrației.

George Bogdan, Cărpinet. Am primit 12 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1908.

George Vlad, Cluj. Cu 6 cor. restați pe IV Quart, 1907.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

Anunț.

La o distanță de 12 kilometri dela Lugoj se află de vinzare o moșie de 310 jughere catastrale din care jumătate adecă 150 jughere sunt acoperite cu pădure, iar ceialaltă jumătate se târsește la primăvară.

Moșia se cuprinde în pf. în două parcele, cari sunt încunjurate de 6 comune la distanță de circa 400 metri, deci e situată bine și la drumul de țară care o desparte în două părți.

Condițiunile de cumpărare sunt foarte avantajoase așa că cei cari doresc a avea un bun frumuseșel acomodat atât pentru agricultură cât și pentru creșterea vitelor apoi ușor și ieftin, pot deveni proprietarii bunului ba chiar și aceia, cari l'al cumpăra pentru de a specula mai departe cu el încă fac o

cumpărare foarte rentabilă, deci reflectanții serioși pot să se adreseze ori la administrațiunea ziarului nostru ori la dl Dr. Constantin Manea, avocat Lugoj, de unde pot primi informațiuni mai detaliate.

Un adiunct

[scrietor] advocațial cu praxă bună de cartea funduală află aplicare din 1 Martie a. c. în cancelaria subscrisului. Cei ce știu scria cu mașina și posed afară de limba română și și maghiară și pe cea germană sunt preferiți.

Condițiile sunt favorabile și să se comunice după dovedirea praxeii de până acum.

Dr. Lucian Georgevici.
advocat.

Temeș-Recaș.

— DISTINS CU PRIMA DIPLOMĂ. —

Szikszay József

fabricant de instrumente muzicale
Nagyvárad, Nagy Sándor u. 1. (Fő-utca sarok.)

Recomandă

VIOLINELE

fabricație proprie,
precum și alte instrumente, așa
instrumente de suflare
din lemn și alamă,
harmonice, flașnetă, fluere,
ocarine, citere, cimbale.

Tot așa primește repararea a tot felul
de instrumente cu oreșari ieftine și
lucrate artistic.

Repararea de orgă mare și harmonium.

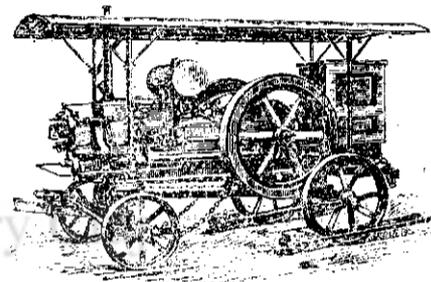
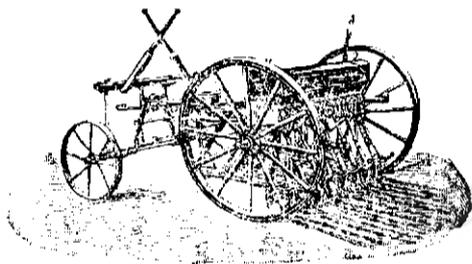

KOVAŘIK F. și I.

Fabrică de mașini și turnătorie de fer de Prosznitz.

Budapesta,

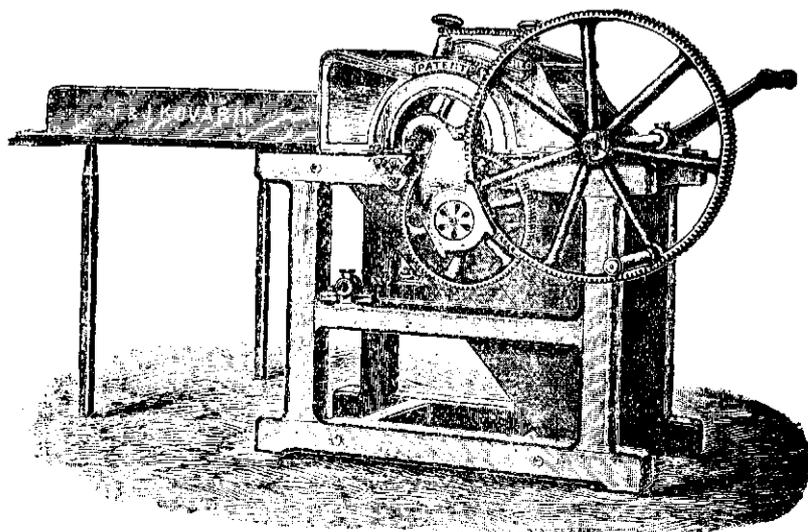
V., piața Szabadság, numărul 14.

Motoare recunoscute cu funcționare sigură, aparate pentru pomparea gazului, instrumente de îmblătit, mașini favorite de sămănat adânc și la suprafață, mașini de arat, cosit și alte mașini agricole, fabricațiile cele mai bune.

Cataloguri de prețuri
se trimit portofranco.

Cataloguri de prețuri
se trimit portofranco.

„BANCA ROMANAŢI“, societate pe acţiuni. — Capital 600.000 lei.

CONVOCARE.

Conform deciziei Consiliului de administraţie din 4 Ianuarie 1908, adunarea generală a acţionarilor «Băncii Romanaţi» este convocată pe ziua de 27 Ianuarie 1908 orele 2 p. m.

Adunarea se va ţine în Caracal în localul Băncii Romanaţi, strada Carol.

ORDINEA ZILEI:

1. Dare de seamă a Consiliului de administraţie şi raportul censorilor asupra operaţiunilor anului 1907 şi descărcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa.

2. Aprobarea bilanţului şi contului de profit şi pierdere.

3. Aprobarea distribuirii beneficiilor.

4. Alegerea a patru censori şi patru censori suplenţi pentru anul 1908. (Membrii şi censorii eşiţi la sorţi pot fi realeşi).

5. Modificarea articolelor 35 şi 45 din statute.

Se pune în vederea domnilor acţionari că potrivit art. 47 din statute o acţiune dă dreptul la vot.

Acţionarii absenţi nu pot fi reprezentaţi decât prin alţi acţionari cu dreptul de vot.

Procurile şi orice fel de delegaţiuni trebuie depuse la Administraţiunea Băncii, cel mai târziu până în ajunul zilei de 27 Ianuarie 1908.

Scrisorile sau procurile vor fi făcute după formularul dat de administraţie.

Acţionarul care voeste a lua parte la adunarea generală, trebuie să se înscrie cu 10 zile înainte de adunare la sediul societăţii.

Un bilet de intrare se va libera acţionarilor înscrşi şi acest bilet trebuie prezentat la intrarea în sala adunării.

Dacă la ziua hotărâtă nu se întruneşte numărul de acţionari cerut, şedinţa se amână pentru patru zile, când se va putea lucra, oricare ar fi partea de capital reprezentată.

În caz de amânare noile înscrieri în vederea adunării se vor efectua cu două zile înainte de ziua adunării.

Consiliul de administraţie.

Bilanţul băncii ROMANAŢI din Caracal.

ACTIV.	Incheiat la 31 Decembrie 1907.	PASIV.	
Acţionari	347000 —	Capital	600000 —
Conturi corente	11588 45	Conturi corente	64549 05
Mobilier	3540 28	Depuneri spre fructificare	260607 35
Efecte scontate	589.030 25	Correspondenţi de încasări	10207 30
Efecte reescontate	504.468 40	Diverse efecte reescontate	504468 40
Efecte spre încasare	10207 30	Cont de diverşi	2399 —
Cassa mică. Sold	800 —	Dobânzi cuvenite anului 1908	12821 75
Efecte în suferinţă	240 —	Profit & Pierdere	18000 —
Cassa (sold numerar aflat în casă)	6178 17		
	<u>1473052 85</u>		<u>1473052 85</u>

D. Protopopescu, preşedinte.

Al. Constantinescu, director.

I. Florescu, contabil.

Contul de Profit & Pierdere.

DEBIT.	Incheiat la 31 Decembrie 1907.	CREDIT.	
Cheltueli de constituire	2005 60	Dobânzi & Comisioane. Beneficiu brut	44870 62
Furnituri şi Imprimare	1676 90		
Cheltueli de administraţie	9929 45		
Mobilier amortizat	436 92		
Dobânzi cuvenite anului 1908	12821 75		
Beneficiu net	18000 —		
	<u>44870 62</u>		<u>44870 62</u>

D. Protopopescu, preşedinte.

Al. Constantinescu, director.

I. Florescu, contabil.

Colonia agricolă **HAMORY** de otoi de vie din Arad

liferează

soiu curat otoiit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, otoi de rădăcină bogată pentru vin şi delicată în calitate cea mai bună — şi

ultoi de vii

precum şi mlădiţe de vie cu rădăcină Riparia Portalis

● **în ori ce cantitate.** ●

Desluşiri detaliate despre preţuri poţi primi bucuros

- în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz.

Telefon: 229.

Telefon: 229.

Preoţii şi învăţătorii primesc 5% rabat din preţuri.

Onorat Public!

Vă aducem la cunoştinţă că în ziua de azi am angajat în prăvălia noastră pe domnul

Petru Bârsan

ca comis şi vă rugăm ca atât pe susnumitul domn cât şi firma noastră să binevoiţi a o părtini.

Cu stimă:

Rosenblük H. &

În legătură cu anunţul de sus mă recomand on. public şi îi solicit părtinirea binevoitoare.

Fiind român de naştere, când am eşit dela fraţii Lengyel şi am intrat în serviciul vechei firme cu bună reputaţie Rosenblük H. & Companie toate nizuinţele mele se vor îndreptă ca să câştig încrederea şi mulţămirea on. cumpărători şi a stimaţilor mei concetăţeni români.

Cu distincă stimă

Petru Bârsan

la firma Rosenblük H. & comp.